

การศึกษา

รัตนกวี

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ
 ประมานูจิตชิโนรส ทรงเป็นรัตนกวีแห่งกรุง
 รัตนโกสินทร์ ผลงานพระนิพนธ์หลากหลาย
 ประเภททั้งร้อยแก้วร้อยกรองได้รับการยกย่องว่า
 ดีเด่นทั้งรสคำและรสความ เป็นวรรณคดีชั้นครู
 อันเป็นแบบอย่างแก่ชนรุ่นหลัง หนึ่งคือ “กวีวิจารณ์
 วรรณนา วรรณทองในวรรณคดีไทยพร้อม
 ประวัติและคำอธิบาย” ฉบับราชบัณฑิตยสถาน
 อธิบายว่า สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ
 ประมานูจิตชิโนรส มีพระนามเดิมว่า พระองค์
 เจ้าवासกรี ประสูติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ.
 ๒๓๓๓ เป็นพระราชโอรสลำดับที่ ๒๘ ใน
 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 มหาราช ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาจ้อย (ท้าวทรง
 กันดาล)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระประมา
 นูจิตชิโนรส ทรงมีความรู้เชี่ยวชาญศิลปวิทยา
 การต่าง ๆ โดยพิสดารทั้งทางโลกและทางธรรม
 และทรงเป็นพระอาจารย์ที่พระบรมวงศานุวงศ์
 ให้ความเคารพนับถือ ตลอดพระชนม์ชีพของ

พระองค์ได้ทรงใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญใน
 ศาสตร์นานาแขนงสนองพระมหากรุณาธิคุณ
 พระเจ้าแผ่นดินและกอบประคองการแก่ประเทศ
 ชาติ จึงทรงได้รับการถวายพระเกียรติยศเป็น
 อันมากทั้งขณะยังทรงดำรงพระชนม์ชีพและ
 เมื่อสิ้นพระชนม์ไปแล้ว

นอกเหนือจากด้านวรรณคดี พระ
 กรณียกิจของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรม
 พระประมานูจิตชิโนรสที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธ
 ศาสนาก็มีมากมาย ทรงคิดแบบพระพุทธรูป
 ปางต่าง ๆ ๓๑ ปาง ตามพระบรมราชโองการใน
 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยทรง
 ค้นคว้าจากคัมภีร์ต่าง ๆ ทรงมีบทบาทสำคัญ
 ในการบูรณปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพนฯ ให้เป็น
 แหล่งรวมสรรพวิทยาการสำหรับประชาชนทั่วไป
 ได้ศึกษา ทั้งยังได้ทรงสร้างวัดชิโนรสารามซึ่ง
 เสร็จสมบูรณ์ในสมัยรัชกาลที่ ๔

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระประมา
 นูจิตชิโนรส สิ้นพระชนม์ด้วยพระโรคชราเมื่อ
 วันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๘๖ สิริพระชนมายุได้
 ๖๓ ปี ใน พ.ศ. ๒๕๓๒ องค์การยูเนสโกประกาศ
 ยกย่องสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระประมา
 นูจิตชิโนรส เป็นบุคคลดีเด่นด้านวัฒนธรรมระดับ
 โลก ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๓.

อารยา ภิรมงคลจิต